

Jaarverslag NCDO 2020

STICHTING

ONEWORLD
SAMSAM
KALEIDOS RESEARCH

Mauritskade 64, 1092 AD Amsterdam, 088-7120380, www.ncdo.nl, info@ncdo.nl, KvK 41215665

Inhoud	pagina
1. Inleiding	3
2. NCDO in 2020	5
2.1 De afwikkeling van NCDO	5
• Stand van zaken afwikkeling NCDO	
• Overleg met het ministerie van Buitenlandse Zaken	
2.2 Overgedragen activiteiten	6
• Stichting OneWorld	
• Samsam	
2.3 De SDGs en wereldburgerschap	7
2.4 Financieringen uit eigen middelen	9
• De nalatenschap van NCDO	
• NCDO SDG Impact Fonds	
3. Bedrijfsvoering in 2020	12
3.1 Communicatie	12
3.2 Medewerkers	12
3.3 Huisvesting	13
3.4 Governance: bestuur en toezicht	13
4. Financieel overzicht 2020	14
Bijlage: Overzicht schenkingen tot en met 2020	16

1. Inleiding

In 2014 heeft de subsidiegever van NCDO, het ministerie van Buitenlandse Zaken, bepaald dat de financiering werd beëindigd. Er werd een laatste subsidiebedrag toegezegd voor het afronden en overdragen van activiteiten en het nakomen van alle nog resterende verplichtingen, inclusief het uitvoeren van sociale plannen, die met het inzetten van de verkregen overheidssubsidie, geheel voor rekening van NCDO komen. In dit jaarverslag verantwoordt NCDO zich over het gevoerde beleid en besteding van subsidiemiddelen.

In het afgelopen jaar was een groot deel van de voormalige werkzaamheden van NCDO al beëindigd (Kaleidos Research) of overgedragen (Samsam, OneWorld). De besteding van de overheidssubsidie hieraan is inmiddels (vrijwel) geheel verantwoord.

Met het verdwijnen van NCDO zal een einde komen aan het jarenlange mandaat van NCDO, het versterken van wereldburgerschap door het financieren van maatschappelijke initiatieven, verwerven en verspreiden van kennis daaromtrent. Het leidt geen enkele twijfel dat er grote behoefte is aan actief burgerschap in een mondiale context. De urgentie van vraagstukken met een internationale dimensie is onmiskenbaar, zoals de klimaatverandering, energietransitie, migratie en vluchtelingen, humanitaire crises en internationale ontwikkeling. Het gaat hierbij niet slechts om gevolgen ver weg, maar ook om implicaties dichtbij en het maatschappelijk draagvlak en opwaartse druk in Nederland voor het nemen van noodzakelijke beleidsmaatregelen.

Uit vrij besteedbare middelen, die NCDO in de loop der jaren heeft verworven, kan NCDO in deze laatste fase van haar bestaan, totdat de organisatie eind 2022 wordt opgeheven, nog enkele activiteiten financieren, gericht op het bevorderen van dit maatschappelijk engagement. De focus ligt daarbij op initiatieven ter realisatie van de Sustainable Development Goals (SDGs). NCDO financiert activiteiten van enkele organisaties uit haar ‘nalatenschap’. Het gaat hier om activiteiten van onder meer SDG Nederland, de Universiteit Leiden en de Number 5 Foundation. Daarnaast worden de laatste middelen gealloceerd via het NCDO SDG Impact Fonds. Met deze financiële ondersteuning hoopt NCDO haar mandaat zo goed mogelijk te kunnen overdragen aan een zich ontwikkelend ‘ecosysteem’ voor wereldburgerschap, met nieuwe activiteiten om maatschappelijke energie te stimuleren en te verbinden, met nieuwe organisatievormen, strategieën, verdienmodellen en financieringsbronnen. Dit jaarverslag gaat ook in op de door NCDO gefinancierde initiatieven en de ontwikkeling van dit ‘ecosysteem’.

Het ministerie van Buitenlandse Zaken beschouwt het jaarverslag van NCDO, in samenhang met de jaarrekening, als een formeel verantwoordingsverslag over de besteding van ontvangen subsidie. Wij hebben daarom in dit jaarverslag een financiële verantwoording opgenomen, die aansluit op de in de jaarrekening over 2020 gepresenteerde cijfers, en waarin de omvang van de voorzieningen voor de operationele afwikkeling van NCDO en het nakomen van financiële verplichtingen in verband met achtereenvolgende reorganisaties, wordt vermeld. Op grond van afspraken met het Ministerie worden deze ten laste gebracht van de ontvangen subsidie.

Onze externe accountant Dubois+Co heeft een goedkeurende verklaring afgeven over zowel de jaarrekening als dit jaarverslag.

De Raad van Toezicht van NCDO heeft het jaarverslag en de jaarrekening over 2020 op 23 juni 2021 vastgesteld.

Met dit jaarverslag wil NCDO zich transparant verantwoorden over de besteding van publieke middelen en het overdragen van haar activiteiten aan anderen. Terwijl NCDO zelf in deze fase een organisatie ‘van het verleden’ wordt, kunnen wij hopelijk zo nog een passende bijdrage leveren aan een duurzame en rechtvaardige toekomst.

Amsterdam, 30 juni 2021

Jan Bouke Wijbrandi
directeur-bestuurder

2. NCDO in 2020

2.1 De afwikkeling NCDO

Stand van zaken afwikkeling NCDO

NCDO heeft een meerjarenplan en -begroting opgesteld voor de periode 2020-2022. Hierin zijn de volgende activiteiten opgenomen:

- Operationele afwikkeling van NCDO en voorbereiden van het opheffen van de Stichting NCDO, in goed overleg met het ministerie van Buitenlandse Zaken.
- Uitvoeren van sociale plannen in het kader van achtereenvolgende reorganisaties.
- Verantwoording over de aan resp. de Stichting OneWorld en uitgeverij Young & Connected overgedragen subsidiemiddelen van het Ministerie (zie 2.2).
- Overdragen van financiële middelen aan derde organisaties en begeleiden van de nalatenschap NCDO (zie 2.3).
- Onvoorziene werkzaamheden.

Voor de operationele kosten in de periode 2020 - 2022 is een meerjarenbegroting opgesteld en een bestemmingsfonds opgenomen op de balans.

De bovengenoemde activiteiten liggen op schema. Naar verwachting zullen de verplichtingen van NCDO in verband met de achtereenvolgende reorganisaties in 2022 worden afgerond. NCDO verwacht ook de andere nog resterende werkzaamheden tijdig te kunnen afronden, voordat de Stichting NCDO eind 2022 zal worden opgeheven.

Bij de overdracht van OnzeWereld aan NCDO hebben NCDO en de Stichting Global Village Media in 2011 de Stichting Werkmaatschappij OneWorld in het leven geroepen. Deze lege Stichting, waarvoor NCDO inmiddels bestuurlijk verantwoordelijk is, functioneert al enkele jaren niet meer. In 2020 is de Stichting Werkmaatschappij OneWorld opgeheven.

Overleg met het ministerie van Buitenlandse Zaken

In 2014 heeft het ministerie van Buitenlandse Zaken besloten de subsidie aan NCDO na 2017 te beëindigen. In een beschikking werd vastgelegd dat NCDO in de periode 2014-2017 een bedrag van € 12.000.000,- ontving voor het uitvoeren van inhoudelijke werkzaamheden, het verzelfstandigen van onderdelen van NCDO en het financieren van de afbouw van de organisatie, inclusief de kosten van reorganisaties. Het Ministerie heeft daarbij aangegeven dat de verantwoordelijkheid voor de afwikkeling van NCDO, met gebruik van deze middelen, geheel bij NCDO ligt. In een aanvullende beschikking heeft het Ministerie in 2017 een bedrag van € 725.000,- goedgekeurd als innovatiesubsidie voor het te verzelfstandigen OneWorld.

Ook in 2020 heeft NCDO geregeld contacten onderhouden met de Directie Sociale Ontwikkeling (DSO) van het Ministerie. Daarbij is vooral gesproken over de wijze waarop NCDO zich verantwoordt over de ontvangen subsidie. In mondelinge en schriftelijke contacten is duidelijk geworden dat het Ministerie een onderscheid maakt tussen de ontvangen subsidie en het door NCDO in de afgelopen jaren opgebouwde eigen vermogen, waarin ook door de bedrijfsonderdelen van NCDO gerealiseerde marktbatens zijn opgenomen. In 2019 waren al de spelregels voor de eindverantwoording van NCDO aan het Ministerie vastgelegd:

- NCDO heeft de vrije beschikking over het opgebouwde eigen vermogen en kan bij de besteding daarvan verplichtingen aangaan met derde organisaties. Het Ministerie neemt met belangstelling en waardering kennis van de bestemming van deze eigen middelen.
- Het Ministerie ontvangt tot aan de vaststelling van de subsidie jaarlijks een financiële en audit rapportage, "...zoals die tot nu toe is opgesteld en verstuurd."
- NCDO is zelf verantwoordelijk voor de afwikkeling van de sociale plannen na de achtereenvolgende reorganisaties, die uit de verkregen subsidies worden gefinancierd, en - indien deze daartoe niet toereikend zouden zijn - uit eigen middelen van de organisatie.
- Het Ministerie brengt de laatste tranche van de subsidie terug van € 636.250,- (5% van de totale subsidie in de periode 2015-2017) terug tot € 50.000,-. Dit draagt bij aan de liquiditeit van NCDO en maakt het tijdig financieren van activiteiten van derde organisaties uit de nalatenschap mogelijk. Dit besluit is in een aanvullende Beschikking vastgelegd; het desbetreffende bedrag van € 586.250,- heeft NCDO in 2020 ontvangen.

Op 18 juni 2020 heeft NCDO schriftelijke goedkeuring van de jaarrapportage over 2018 van het Ministerie ontvangen.

Op 23 juni 2020 heeft het ministerie aan NCDO in een wijzigingsbeschikking meegedeeld dat de subsidietermijn budgetneutraal wordt verlengd tot 31 december 2021. Dit betekent dat NCDO aan het Ministerie samen met de jaarrapportage over 2021 een eindverantwoording zal sturen over de besteding van de subsidie. Daarin zullen de de nog resterende verplichtingen tot aan de opheffing van NCDO eind 2022 worden opgenomen. Na indienen van de eindverantwoording zal NCDO alle eventueel niet-bestede en als verplichting aangemerkte subsidie retourneren aan het ministerie van Financiën. NCDO kan bij volledig besteden van de subsidie aanspraak maken op de laatste tranche van de subsidie ad € 50.000,-.

Het ministerie van Buitenlandse Zaken heeft op 17 september 2020 de jaarrapportage van NCDO over 2019 integraal goedgekeurd.

2.2 Overgedragen activiteiten

NCDO heeft in 2017 overeenkomsten afgesloten om het mogelijk te maken dat succesvolle bedrijfsonderdelen OneWorld en Samsam elders konden worden voortgezet. Daarvoor heeft het ministerie van Buitenlandse Zaken subsidie beschikbaar gesteld. Een transitie-vergoeding van € 400.000,- voor Samsam aan Uitgeverij Young & Connected, onderdeel van de Sijthoff Media Groep, is gefinancierd uit de reguliere subsidie aan NCDO in de periode 2015 - 2017. Voor de innovatie en verzelfstandiging van OneWorld heeft het Ministerie in 2017 aan NCDO bovenop de basissubsidie van € 12.000.000,- een additionele subsidie van € 725.000,- verstrekt, die bij de overdracht van activiteiten en rechten aan de nieuw opgerichte Stichting OneWorld met voorwaarden is doorgegeven, naast middelen voor het afronden van lopende projecten en fondsen voor een sociaal plan voor meeverhuisde NCDO-medewerkers.

In het jaarverslag en de jaarrekening over 2019 heeft NCDO zich inhoudelijk en financieel verantwoord over de besteding door de Stichting OneWorld van de meegegeven subsidie, inclusief de additionele innovatiesubsidie. De Stichting OneWorld ontvangt daarnaast een projectbijdrage voor communicatieactiviteiten via haar platform. Deze verloopt via de Stichting SDG Nederland (zie hierna 2:3).

Uitgeverij Young & Connected heeft met enthousiasme gewerkt aan het uitgeven en verder ontwikkelen van Samsam. Na eerdere inhoudelijke en financiële verantwoording over de besteding van de daartoe ontvangen transitie-vergoeding, heeft NCDO inmiddels de nog verschuldigde verantwoording ontvangen over een laatste bedrag. Hiermee is de gehele aan Young & Connected doorgegeven subsidie verantwoord.

2.3 De SDGs en wereldburgerschap

Pregnante vraagstukken van deze tijd als klimaatverandering, afnemende biodiversiteit, de noodzakelijke energietransitie, humanitaire rampen en migratie, hebben een mondiaal karakter. Zij vormen de achtergrond en aanleiding voor het definiëren van de Sustainable Development Goals (SDGs), die in 2015 zijn aangenomen door de wereldleiders en de mondiale agenda vormen tot 2030. Nu al is duidelijk dat alle inspanningen om deze vraagstukken op te lossen over deze streefdatum heen zullen gaan en in het perspectief moeten worden geplaatst van een nog langere periode. We spreken over een agenda voor de toekomst. De SDGs verschaffen een conceptueel kader dat afwijkt van haar voorgangers, de Millennium Development Goals. Terwijl deze laatste nog grotendeels in het teken stonden van het oplossen van verschillen en tegenstellingen tussen de zgn. ontwikkelde en ontwikkelingslanden, zijn de SDGs duurzaamheidsdoelen die worden gekenmerkt door *integraliteit* en *universaliteit*. De doelen zijn onderling verbonden; dichtbij en ver weg zijn niet eenvoudig van elkaar te onderscheiden. Eigenbelang en internationale solidariteit zijn twee kanten van dezelfde medaille. Burgerschap wordt per definitie mondiaal burgerschap. Deze realiteit vraagt een andere benaderingswijzen en stelt ons voor nieuwe vragen. Hierbij geldt dat onderlinge samenwerking tussen verschillende actoren, waaronder het bedrijfsleven, overheden en maatschappelijke organisaties, noodzakelijk is in een *multi-stakeholder benadering*.

Ook Nederland heeft in de Verenigde Naties getekend voor het nastreven van de SDGs. De Nederlandse overheid heeft hierbij diverse instrumenten tot haar beschikking, zoals regelgeving, fiscaal beleid, het eigen inkoopbeleid, investeren in innovatie en het bevorderen van actief burgerschap. Tot heden valt op dat deze beleidsinstrumenten niet meer dan met mate worden ingezet. Er is in de regering geen centrale regie op het nastreven van de SDGs. Deze vormen niet, zoals bijvoorbeeld wel het geval is in Finland, het centrale conceptuele kader voor overheidsbeleid. De aandacht voor de SDGs binnen de centrale overheid is grotendeels beperkt tot het ministerie van buitenlandse Zaken - dat immers de SDGs in Nederland vanuit de Verenigde Staten heeft 'binnengebracht'. De inbedding in andere ministeries blijft achter. Wel constateren we dat de rapportage over de SDGs verbetert en dat het Brede Welvaartsbegrip steeds overtuigender wordt gehanteerd.

De terughoudendheid van de centrale overheid om de urgentie van mondiale vragen onder ogen te zien, maakt het belang van actief (mondiaal) burgerschap nog groter. Hier speelt ook de afstand tussen beleidsmakers en burgers, het gebrek aan 'draagvlak' voor nieuw beleid, zoals in de energietransitie een rol. Zonder actieve burgers en opwaartse druk vanuit de samenleving zullen de SDGs niet worden bereikt. De vraag is hoe dit actieve burgerschap kan worden versterkt. Gelukkig is er op het grondvlak van de samenleving sprake van actieve burgers, lokale gemeenschappen en gemeenten die de SDGs hebben omarmd. Het streven naar nationaal beleid om de SDGs te realiseren kan hand in hand gaan met maatschappelijk initiatief en druk op overheden (aandragen van concrete beleidsvoorstellen, politieke druk, ondersteunen van voorstellen voor beleid op nationaal niveau) en bedrijven (innovatie in start-ups, versterken van de vraag naar 'duurzame' goederen en diensten).

NCDO wil in haar laatste levensfase een bijdrage leveren aan het versterken van burgerschap, in het licht van bovenstaande. Dit ligt geheel in lijn met haar jarenlange mandaat. Bij de overdracht van kennis en laatste financiële middelen legt NCDO sterk de nadruk op het versterken van het ‘ecosysteem’ voor burgerschap en de SDGs, waarvan de contouren steeds meer zichtbaar worden. Het verder ontwikkelen daarvan vraagt wel om het maken van een aantal strategische keuzen.

- Er is inmiddels een aantal organisaties, zowel op landelijk als plaatselijk niveau, met als doel het realiseren van de SDGs te bevorderen. We noemen SDG Nederland, SDG Houses Network, Number 5 Foundation, de SDG Alliantie, Worldconnectors en Earth Charter Nederland. In toenemende mate is sprake van informele samenwerking in een netwerk. Vraag is hoe deze samenwerking strategischer kan worden en meer massa kan krijgen. Het blijft vooralsnog bij kleine en verspreide initiatieven. Overigens zijn de meer klassieke NGO's, waarvan sommige grote ervaring hebben in het verbinden van mensen in de samenleving en genereren van opwaartse druk op beleid, minder sterk zichtbaar m.b.t. de SDGs.
- De financiële levensvatbaarheid van de genoemde organisaties, en daarmee de borging van activiteiten in de toekomst, is in het algemeen niet groot. Met het wegvallen van de subsidietaak van NCDO is de omvang van subsidies voor organisaties die mondiaal burgerschap bevorderen sterk afgenomen. Organisaties wedijveren om beschikbare financiële middelen, wat in de praktijk de samenwerking niet stimuleert. We zien dat er nieuwe verdienmodellen worden ontwikkeld, zoals het uitvoeren van betaalde projecten en consultancies, contributies en ledenbijdragen. De grote uitdaging is om activiteiten te borgen na het wegvallen van de zekerheid van externe subsidie. Hier is sprake van een vicieuze cirkel, omdat een zekere omvang en ontwikkeling van activiteiten nodig is om nieuwe inkomstenbronnen aan te boren - in de overgang van *start up* naar *scale up*, met als uitdaging de eigenheid van maatschappelijk initiatief te handhaven. Overigens behoort het financieren van draagvlak voor de ook door de Nederlandse overheid onderschreven SDGs naar ons inzicht tot de publieke taak van overheden. In de wereld van vandaag is dat niet alleen het ministerie van Buitenlandse Zaken, dat in het verleden in het kader van de ontwikkelingssamenwerking de financiering van ‘mondiaal burgerschap’ grotendeels verzorgde, maar zouden ook andere delen van de overheid hier hun verantwoordelijkheid moeten nemen.
- Bij het versterken van mondiaal burgerschap is het nodig dat landelijk opererende organisaties ook zelf uit hun bubbel komen en decentraliseren. Dit biedt de mogelijkheden andere dan gelijkgestemde geluiden te horen, realistischer te worden over de haalbaarheid in de praktijk van SDGs en te leren van de kracht van lokale initiatieven. Verscheidene organisaties werken hieraan, zoals SDG Nederland met de Brede Beweging en SDG Houses Network in het verbinden en voeden van lokale SDG Houses. Dit vereist het opbouwen van een netwerkstructuur. Daarnaast is een ‘vertaling’ van de SDGs nodig zodat deze gaan leven op lokaal niveau. De SDGs verheugen zich niet in een grote bekendheid. Er is nog sprake van een kloof tussen grote doelen en lokale, concrete activiteiten. Het is nuttig om te bepalen wat de meerwaarde kan zijn van de SDGs voor lokale initiatieven. Het is nodig een communicatiestrategie te ontwikkelen voor het verbinden van lokale initiatieven met een thematische invalshoek met de SDGs. Dit maakt het ook mogelijk lokale activiteiten met elkaar te verbinden en daadwerkelijk tot een Brede Beweging te komen.

Kortom: er ligt een strategische opgave om maatschappelijk engagement, daadkracht en opwaartse druk te versterken als belangrijk onderdeel van de strategie om de SDGs dichterbij te brengen. Deze

bestaat uit het ontwikkelen van een beter samenhangend actief netwerk rond burgerschap en de SDGs, het ontwikkelen van strategie om de activiteiten binnen het 'ecosysteem' op de langere termijn te borgen en de communicatie in de samenleving te versterken.

NCDO ziet het nog als haar taak in alle bescheidenheid bij te dragen van de verdere ontwikkeling van dit 'ecosysteem'. De financieringen uit vrij beschikbare middelen via de nalatenschap van NCDO en het SDG Impact Fonds staan in dit teken. In de volgende paragraaf volgt een geactualiseerd overzicht van de projecten die door NCDO zijn (mede-)gefinancierd.

2.4 Financieringen uit eigen middelen

De nalatenschap van NCDO

Number 5 Foundation, Den Haag, Dialoog

Number 5 Foundation stelt zich ten doel mensen en organisaties bij elkaar te brengen voor een open en inclusieve dialoog over maatschappelijke thema's. Het is van wezenlijk belang dat burgers, professionals en beleidsmakers naar elkaar luisteren, samen problemen benoemen en oplossingsrichtingen ontdekken. Dit zal moeten leiden tot concrete beleidsaanpassing en systemische verandering. In overleg tussen Number 5 Foundation en NCDO is in 2020 besloten dat de schenking van NCDO een instellingssubsidie is. Immers, het hele werk van Number 5 Foundation betreft maatschappelijke thema's die in het teken staan van de Sustainable Development Goals en daar expliciet aan worden verbonden. De methode die Number 5 Foundation ontwikkelt en hanteert is gericht op het versterken van daadkracht, draagvlak en opwaartse druk van burgers. Met andere woorden: hoe kunnen '*localizing and living the SDGs*' met elkaar worden verbonden? Uitkomsten van de dialoog zijn concrete initiatieven, samenwerkingsverbanden of beleidsadviezen. Daarnaast wordt aan de hand van de dialogen de methodiek verder ontwikkeld, zodat dergelijke dialogen 'het nieuwe normaal' worden.

SDG Nederland, Brede Beweging

Dit project behelst het bevorderen en ondersteunen van concrete burgerinitiatieven voor een duurzame samenleving. Deze steun kan toegang tot netwerken, inhoudelijke expertise of startsubsidie betreffen. Er is een sterke wisselwerking tussen organisaties en burgers, de een kan niet zonder de ander op weg naar de SDGs. Daarbij geven de SDGs hieraan met een gedeelde taal richting en urgentie. Ze maken de uitwisseling tussen deze groepen gemakkelijker. SDG Nederland wil bestaande initiatieven verbinden en bijdragen aan een Brede Beweging voor het realiseren van de SDGS.

Voor het betrekken van de burger zal SDG Nederland beginnen bij de burger (niet bij het zenden van een beleidsboodschap), op een positieve manier (niet met doem of dwang) en gericht op actie (niet op bewustwording, al kan dat wel een middel zijn). Alleen dan kan er een beweging van onderaf ontstaan.

SDG Nederland zal dat doen door naar burgers toe te gaan, hun te vragen wat ze doen en wat hen bezig houdt. Burgers worden uitgedaagd verder te kijken dan de 'eigen' lokale thematiek en zelf

een stapje verder te gaan. Zo ontstaat een ‘ecosysteem’ waarin diverse organisaties samenwerken. Inmiddels komt ook de samenwerking met SDG Houses Network tot stand, met als ambities een landelijk netwerk op te bouwen. In overleg met SDG Nederland selecteert NCDO organisaties die een schenking hebben ontvangen uit het SDG Impact Fonds.

Gegeven de de centrale rol van SDG Nederland bij het uitvoeren van de genoemde projecten en de noodzaak tot coördinatie en afstemming van de verschillende projecten heeft NCDO het mogelijk gemaakt dat de formatie van SDG Nederland gedurende de duur van dit project wordt uitgebreid.

Communicatie over de SDGs, Stichting OneWorld

Dit project betreft het versterken van de strategische en uitvoerende communicatie over de duurzaamheidsdoelen in Nederland, zodanig dat een breder publiek wordt bereikt. Dit project is ontwikkeld in samenwerking tussen SDG Nederland en de Stichting OneWorld. OneWorld zal laagdrempelige verhalen maken voor een breed en betrokken publiek. Centraal staan ‘Glocal Heroes’. OneWorld heeft hiertoe de rubriek ‘Goalgetters’ opgezet. In het OneWorld Magazine worden artikelen zichtbaar gekoppeld aan de SDGs. De SDGs zullen daarnaast belicht worden in de OneWorld Nieuwsbrief en een thema-nummers.

PhD Wereldburgerschap, Universiteit Leiden

Het is van belang de in de loop van bijna 50 jaar geleerde lessen ten aanzien van het bevorderen van mondiaal burgerschap te documenteren en beschikbaar te stellen voor toekomstige activiteiten. Het werk van NCDO kan daarbij worden geplaatst in het tijdsbeeld. Daarbij heeft een verandering plaatsgevonden van ‘draagvlak voor ontwikkelingssamenwerking’ onder burgers naar actief burgerschap in de context van een geglobaliseerde wereld. De SDGs vormen daarbij samenhangende doelstellingen in een wereldwijde agenda voor een duurzame samenleving. De Rechtenfaculteit van de Universiteit Leiden heeft een promovenda aangenomen met een onderzoeksopdracht op het gebied van actief burgerschap. NCDO onderhoudt hierover contact met de Faculteit Rechtsgeleerdheid van de Universiteit Leiden (Prof. Ton Liefwaard, Vice-decaan) en de Faculty Governance and Global Affairs (Prof. Judi Mesman, Dean Leiden University College) en met de promovenda Mr. Chrisje Sandelowsky. NCDO levert hieraan een financiële bijdrage, naast bijdragen vanuit de Universiteit Leiden en mogelijk ook andere partijen, en werkt waar mogelijk mee aan het toegankelijk maken en beschikbaar stellen van bronnen ten behoeve van het promotie-onderzoek. Namens NCDO neemt Jan Hoekema, lid van de Raad van Toezicht, zitting in de begeleidingscommissie van het project.

NCDO SDG Impact Fonds

SDG Houses Network, uitbreiding staf

Het SDG House Network biedt burgers en bedrijven een centrale lokatie om bij te dragen aan de oplossing van maatschappelijke vraagstukken: van mondiaal naar lokaal. Een SDG House is een broedplaats voor duurzame ontwikkeling. Een gemakkelijk bereikbare plek

waar burgers hun ideeën en idealen kunnen omzetten in praktisch handelen. De meeste SDG huizen bieden onderdak aan een breed scala van (sociale) ondernemers en organisaties die werken aan het realiseren van de SDGs. Daarbij komt de online community, die het landelijk netwerk nauw verbonden houdt. SDG Houses Network werkt nauw samen met SDG Nederland. Beide organisaties betrekken vanaf april 2021 een gezamenlijke ruimte in het Koninklijk Instituut voor de Tropen. SDG Houses Network voert onder meer het project SDG Traineeship uit met externe financiering. NCDO stelt SDG Houses Network in staat de staf uit te breiden en nieuwe verdienmodellen te ontwikkelen.

Kracht in NL, MAEX, landelijke dekking MAEX via regio-structuur

Dit project, uitgevoerd door de Stichting Kracht in NL, helpt *social impact* te maken, meten en managen. MAEX is een ‘maatschappelijke beurs’. Maatschappelijke initiatieven leveren een steeds grotere bijdrage aan het oplossen van vraagstukken in de samenleving. Deze initiatieven dragen bij aan de lokale economie en aan het realiseren van de SDGs. De waarde van deze initiatieven is niet altijd zichtbaar en de samenwerking met deze initiatieven kan verbeteren. Er is toenemende behoefte bij vermogensfondsen, bedrijven en overheden om sociale initiatieven met geld of menskracht te kunnen versterken. Om deze lokale samenwerking beter te kunnen ondersteunen, zijn MAEX Impuls en lokale en regionale varianten daarvan ontwikkeld, waarin sociale initiatieven toegankelijk worden. MAEX werkt aan een landelijk dekkende infrastructuur, waarbij iedere provincie een eigen MAEX heeft, waarop burgerinitiatieven zichtbaar zijn en die de verbinding met andere partijen faciliteert. Met de schenking van NCDO wordt een versnelling mogelijk gemaakt van het uitbreiden van deze infrastructuur met vijf regionale platforms.

Young Impact, scholenprogramma en strategische ontwikkeling van de organisatie

Young Impact, opgericht in 2016 is een landelijke jongerenbeweging, die gelooft dat iedere jongere met zijn of haar talenten de wereld positief kan veranderen. De missie van Young Impact is dat in 2025 één miljoen jongeren in actie zijn gekomen voor een betere wereld. De thema’s van Young Impact sluiten goed aan op de SDGs: klimaatverandering, gezondheid, eenzaamheid, gelijke kansen en diversiteit. De organisatie wil aansluiten bij partners in een grotere beweging voor de SDGs. Activiteiten van Young Impact zijn het organiseren van trainingsweken, een scholenprogramma, het bieden van informatie over thema’s die jongeren raken en voor jongeren aansprekende communicatie. Na een periode van financiering door vooral de overheid, fondsen en bedrijven, zoekt Young Impact naar nieuwe bronnen om het werk te bestendigen. NCDO steunt in het bijzonder het scholenprogramma van Young Impact en de verdere uitwerking van de strategie.

Building Change, SDG Spotlight Report 2020

In aanvulling op de formele rapportage van de Nederlandse overheid over de voortgang van de SDGs heeft een coalitie van Building Change en de Global Goals Accelerator, (waarin

ook de Worldconnectors en Earth Charter Nederland deelnemen) het Spotlight Report 2020 gemaakt. Het rapport bevat een SDG-rapportage door maatschappelijke organisaties, aan de hand van SDG 10 (Ongelijkheid verminderen) en SDG 15 (Leven op het land). Daarmee willen de initiatiefnemers meer, ambitieuzere en coherente acties genereren om het bereiken van de SDGs in Nederland en daarbuiten dichterbij te brengen. Dit initiatief sluit aan bij soortgelijke rapportages in andere landen. Naast analytische bijdragen biedt het rapport ruimte aan positieve en inspirerende voorbeelden van burgerinitiatief. Het rapport zal op actieve wijze onder de aandacht worden gebracht van politiek en partijen in de samenleving.

Het Spotlight Report 2020 is in maart 2021 verschenen. In april jl. vond een evaluatiebijeenkomst plaats. Er zijn nu vervolgactiviteiten gepland voor communicatie en het verspreiden van het rapport onder relevante organisaties.

Socires, Finance and the Common Good

Socires is een onafhankelijke denktank met als missie: bezinning op cultuur en samenleving. De inzet is daarbij het versterken van een samenleving waarin mensen, hun relaties en de leefomgeving kunnen bloeien. Socires staat als kennisinstituut in de christelijk-sociale en continentale denktraditie. De organisatie ontvangt basisfinanciering van Porticus. In de transitie naar een duurzame samenleving is de vraag van belang hoe deze wordt gefinancierd. Socires, dat zich al langer met deze vraag bezighoudt in het programma Finance and the Common Good, zal in een tweetal bijeenkomsten met experts en *young professionals* uit de financiële en publieke sectoren dieper ingaan op de vraag naar de financiering van de SDGs. Er zijn maximaal 30 deelnemers en daarnaast 50 - 100 on line deelnemers per bijeenkomst. Er is een vervolgserie van acht bijeenkomst gepland met de deelnemers, te financieren door derden.

3. Bedrijfsvoering in 2020

3.1 Communicatie

Aangezien NCDO zelf geen inhoudelijke uitvoerende werkzaamheden meer verricht, is de externe communicatie nu beperkt tot reactieve communicatie en het verstrekken van basisinformatie over de organisatie via de website www.ncdo.nl. Met diverse relaties onderhoudt NCDO mondelinge en schriftelijke communicatie.

3.2 Medewerkers

Vanaf 2019 heeft NCDO geen medewerkers meer in dienst. Op grond van sociale plannen, die zijn overeengekomen bij achtereenvolgende reorganisaties, zijn met oud-medewerkers vaststellingsovereenkomsten afgesloten. NCDO heeft hiervoor voorzieningen opgenomen. Deze worden periodiek herijkt. In de jaarrekening over 2020 is een actueel overzicht opgenomen van alle nog resterende verplichtingen. Deze zullen primair ten laste komen van de subsidie van het

ministerie van Buitenlandse Zaken en - indien deze daartoe niet toereikend is - van het eigen vermogen van NCDO. De huidige omvang van de voorzieningen stelt NCDO naar verwachting in staat alle verplichtingen naar de oud-medewerkers na te komen en eventuele veranderingen in wetgeving en andere risico's het hoofd te bieden. NCDO houdt de uitvoering van de sociale plannen in eigen hand, omdat de verantwoordelijkheid en de financiële risico's niet aan een derde partij kan worden overgedragen. De uitvoering van de regelingen wordt verricht door APG, de uitvoeringsorganisatie van het ABP. De Raad van Toezicht is akkoord gegaan met een voorstel om de eind 2022 nog resterende verplichtingen aan oud-medewerkers af te kopen. Hiervoor zullen tijdig de noodzakelijke stappen worden gezet.

Lopende werkzaamheden en de voorbereidingen van de afwikkeling van NCDO werden in 2020 verzorgd door twee medewerkers met freelance contract voor een beperkt aantal uren per week. Deze contracten zijn in 2020 verlengd tot aan het moment van liquidatie van de Stichting NCDO. Hiermee is de continuïteit van werkzaamheden tot aan de opheffing voldoende gewaarborgd.

Jan Bouke Wijbrandi is als bestuurder verantwoordelijk voor de governance, relaties met het ministerie van Buitenlandse Zaken inzake de afwikkeling van de subsidie, het afwikkelen van de overdracht van taken aan derde organisaties, het ontwikkelen en beheren van de nalatenschap van NCDO, het ontwikkelen en beheren van het NCDO SDG Impact Fonds, de overdracht van de laatste nog resterende financiële middelen bij de opheffing van NCDO, het onderhouden van contacten met collega-organisaties en communicatie. Arsalan Alim is belast met taken op het gebied van financiën, control en ICT.

3.3 Huisvesting

NCDO is gehuisvest in het Koninklijk Instituut voor de Tropen. Daar deelde zij in 2020 een kantoor met SDG Charter en de Worldconnectors. In april 2021 heeft NCDO samen met andere organisaties uit het 'ecosysteem' m.b.t. SDGs en wereldburgerschap (KIT/SDG Houses Network, WorldConnectors) een kantooruimte betrokken in het KIT, die tevens dienst doet als ontmoetingsruimte en vergaderruimte voor de deelnemende organisaties. De kosten hiervan zijn deels gefinancierd uit het operationele budget van NCDO, en deels als een projectbijdrage uit het NCDO SDG Impact Fonds. Hiermee versterkt NCDO de onderlinge samenwerking tussen deze organisaties.

3.4 Governance: bestuur en toezicht

Gedurende geheel 2020 was Jan Bouke Wijbrandi directeur-bestuurder van NCDO.

De samenstelling van de Raad van Toezicht is per 31 december 2020 als volgt:

- Pieter van Geel, voorzitter
- Jan Hoekema, vice-voorzitter
- Herman Mulder, audit commissie

De Raad van Toezicht heeft in 2018 besloten de bestaande governance-structuur van NCDO te handhaven tot de Stichting eind 2022 wordt opgeheven. De leden van de Raad van Toezicht zijn benoemd tot aan de opheffing van NCDO. Dit is in overeenstemming met de statuten van NCDO.

De Raad van Toezicht vergaderde in 2020 twee maal, op 29 juni en op 2 december. Voor een overzicht van bespreekpunten en besluiten in 2020 wordt verwezen naar het bestuursverslag in de jaarrekening.

4. Financieel overzicht 2020

Dit is het financiële verslag over de bestedingen in 2020 door NCDO van de subsidies van het ministerie van Buitenlandse Zaken met activiteit-nummers 22.503 en 27.184. In deze opstelling zijn alle bestedingen in één exploitatieoverzicht opgenomen. Deze betreffen de verstrekte subsidies voor de reorganisatievoorzieningen 2010/2011 en 2014/2015, 2015/2016 en 2017/2018 alsmede de operationele afwikkelingskosten van NCDO. De hier gepresenteerde financiële cijfers zijn gebaseerd op de jaarrekening van NCDO over 2020. Het gehanteerde format wijkt af van de opstelling in de jaarrekening. Daarin zijn de bestedingen voor de reorganisatievoorzieningen ten laste gekomen van de voorzieningen.

De goedkeurende verklaring van de externe accountant Dubois+Co heeft betrekking op zowel de jaarrekening als het onderhavige jaarverslag over 2020, waarin dit financieel overzicht is opgenomen.

Bestedingen operationele kosten afwikkeling	Te verantwoordende subsidie	Begroting	Gerealiseerd	Te verantwoordende subsidie
	1-1-2020	2020	2020	31-12-2020
Lasten				
Bestemmingsfonds operationeel	387.506			
Personeelskosten		100.000	89.655	10.345 -
Huisvestingskosten		12.000	5.132	6.868 -
Afwikkeling NCDO		20.000	16.850	3.150 -
Accountantskosten		13.000	16.637	(3.637)
Raad van Toezicht		5.000	1.500	3.500 -
Totaal lasten 2020	-	150.000	129.774	20.226
Toevoeging voorziening aan bestemmingsfonds operationeel				-
Resultaat operationele kosten afwikkeling 2020	387.506	150.000	129.774	257.732
Bestedingen Reorganisatievoorzieningen	Te verantwoordende subsidie	Begroting	Gerealiseerd	Te verantwoordende subsidie
	1-1-2020	2020	2020	31-12-2020
Voorziening 2010-2011	104.299		91.832	12.467
Voorziening 2014-2015	64.750		49.620	15.130
Vrijval voorziening aan bestemmingsfonds operationeel				
Subtotaal	169.049	-	141.452	27.597
Voorziening 2015-2016	296.432		-	296.431
Subtotaal	296.432	-	-	296.431
Totaal nog te besteden / verantw. subsidie reorgan:	465.481	-	141.452	324.028
Minus nog te ontvangen subsidie	(50.000)			(50.000)
Totaal resultaat subsidie 2020	802.987	150.000	271.226	531.760

Toelichting

Bestedingen operationele afwikkeling

De kolom *bestedingen operationeel, nog te verantwoordende subsidie 1-1-2020* laat zien dat er aan het begin van 2020 nog een bedrag van €387.506 voor operationele kosten en afwikkelingskosten beschikbaar en te verantwoordende was. Hiervan is in 2020 €129.774 besteed, zodat per 31-12-2020 nog een bedrag aan te verantwoordende subsidie resteert van €257.732. Dit bedrag is in de jaarrekening 2020 zichtbaar als ‘bestemmingsfonds’ operationeel (zie blz.18 van de jaarrekening).

Ten opzichte van de begroting van de operationele kosten voor 2020 toont de realisatie enkele afwijkingen. De *personeelskosten* zijn lager dan begroot, in verband met de omvang van de werkzaamheden. Daaronder vallen de in eigen beheer uitgevoerde werkzaamheden in verband met de sociale plannen na de achtereenvolgende reorganisaties. De *huisvestingskosten* zijn lager dan begroot, in verband met de verhuizing in 2018 naar een kleine, gedeelde kantooruimte in het Koninklijk Instituut voor de Tropen. De kosten *afwikkeling NCDO*, die grotendeels bestaan uit kosten voor juridische advies, waren lager dan begroot. De *accountantskosten* zijn hoger dan begroot, mede in relatie tot het ontwikkeling van een rapportage-format voor het ministerie van Buitenlandse Zaken en het herijken van reorganisatievoorzieningen. De *kosten van de Raad van Toezicht* zijn lager dan begroot, bij een kleinere Raad van Toezicht dan in voorgaande jaren. De totale kosten van de operationele afwikkeling in 2020 zijn lager (€129.774) ten opzichte van een begroting van €150.000.

Bestedingen reorganisatievoorzieningen

Hiernaast is sprake van de nog te verantwoorden bestedingen ten laste van een drietal reorganisatievoorzieningen. Het nog te besteden subsidiebedrag van het aandeel van het ministerie van Buitenlandse Zaken bedroeg per 1-1-2020 €465.481. De bestedingen in de vorm van uitgekeerde vergoedingen (suppletie uitkeringen) bedroegen gezamenlijk €141.452, zodat een bedrag aan nog te besteden en verantwoorden subsidie resteert van €324.028.

Nog aan het Ministerie te verantwoorden subsidie per 31-12-2020

Het totaalbedrag aan nog te verantwoorden subsidie per 31 december 2020 bedraagt €257.732 plus €324.028 is €581.852. NCDO kan nog aanspraak maken op een laatste subsidietermijn van € 50.000. Het saldo van de nog te besteden en verantwoorden subsidie bedraagt op dit moment €531.852 (€ 581.852 min de nog te ontvangen laatste termijnbetaling van € 50.000). De eindverantwoording over de ontvangen subsidie voor het tijdvak 2015-2017 zal, in verband met het verlengen van de subsidietermijn tot 31 december 2021, plaatsvinden samen met het verschijnen van de jaarrekening van NCDO over 2021.

Bijlage: Overzicht schenkingen tot en met 2020 (€)

Nalatenschap NCDO		
Organisatie	Project	Totaal
SDG Nederland	Brede beweging	630.000
Stichting OneWorld*	Platform voor de SDGs	260.000
Number 5 Foundation	Instellingssubsidie	255.000
Universiteit Leiden Juridische Faculteit	PhD Wereldburgerschap	200.000
Totaal nalatenschap NCDO		1.345.000
NCDO SDG Impact Fonds		
SDG Houses Network/KIT	Uitbreiding staf	50.000
MAEX/Stichting Kracht in NL	Landelijke dekking MAEX via regiostructuur	50.000
Young Impact	Strategische ontwikkeling Young Impact	50.000
Coalitie Building Change	Spotlight Report 2020	10.000
Stichting Socires	Finance and the Common good	10.000
Totaal NCDO SDG Impact Fonds		170.000
Totaal financieringen		1.515.000

* *via SDG Nederland*